BESZÁMOLÓ
a 2005. évi ISZT támogatás felhasználásáról

A MEK Egyesület 2005. októberében jelentős támogatást kapott az ISZT Internet Szolgáltatók Hálózati Koordinációs Központjától
tartalmi szolgáltatásai fejlesztésére. A kapott támogatást az alábbi fejlesztésekre fordítottuk a támogatási szerződésnek megfelelően:

Hungarológiai Alapkönyvtár bővítése

Az OSZK eddigi legnagyobb digitalizálási projektje a Hungarológiai Alapkönyvtár bővítése. A projekt bekerült az azóta elkészült országos digitalizálási stratégiába is. Az Alapkönyvtár digitalizálását az OSZK IHM pályázati forrásból 2004. tavaszán kezdte meg, azonban a kiválasztott társadalomtudományi, magyarságtudománnyal foglalkozó kézikönyvek töredékét tudtuk az első lépésben digitalizálni. Az ISZT támogatásnak köszönhetően további fontos, jelentős művekkel bővült az állomány.

Az Egyesület a digitalizálási munkák során aktívan támaszkodott határon túli kapcsolataira. A hollandiai Mikes Kelemen Kör Borbándi Gyula teljes életművének digitalizálásán dolgozik. Két fontosabb művet - amely része az Alapkönyvtárnak - a támogatás keretében digitalizáltattunk. A szerzői jogi engedélyt a Mikes Kör intézte külön jogdíjigény nélkül.

Az erdélyi Erdélyi Múzeum Egyesület jelentette meg a Romániai Magyar Irodalmi Lexikon 4. kötetét a Kriterion Kiadóval együttműködésben, amelyik az erdélyi magyar kultúra egyik fontos kézikönyve. A 4 kötet szintén az ISZT támogatásával kerül a MEK állományába. A munka érdekessége, hogy az utoljára kiadott 3., 4. kötetet még elektronikus formátumban sikerült megkapni a kiadványszerkesztőtől, így azt megfelelő konverzióval tudjuk online terjeszthető formába hozni. Az első két kötet digitalizálásával az eredeti kötet kiadványszerkesztőjét bíztuk meg. A magyarországi árak egyharmadáért tudjuk így elvégeztetni a munkát úgy, hogy közben jelentősen támogatjuk munkával az erdélyi kollégákat. A kötetek digitalizálásához nemcsak a Kritérium kiadó járult hozzá örömmel, de a könyv eredeti szerkesztője, Dávid Gyula is. A

szerkesztő birtokában van azzal a szövegrésszel, amely az I. kötetből a román cenzúra miatt maradt ki. Segítségével az elektronikus változatot kiegészítjük ezekkel a kicenzúrázott szócikkekkel, szövegekkel, így a MEK-ben megtalálható online változat teljesebb lesz, mint az 1981-ben megjelent nyomtatott kötet. A munka még jelenleg is folyamatban van.

A támogatással olyan jelentős kézikönyveket szereztünk meg és vettünk állományba, mint Brehm *Az állatok világá*nak 19 kötetes művének a legújabb német kiadás nyomán teljesen átdolgozott, az új felfedezésekkel és a magyar vonatkozásokkal kiegészített új magyar kiadása. A kötetet 2000 művészi kép illusztrálja. Egy másik ilyen fontos, a hazai felsőoktatásban még mindig alapkönyvnek számító mű a Pecz Vilmos által szerkesztett *Ókori lexikon*. A régi, jelentős kétkötetes művet modern bibliográfia egészíti ki. A mű a közép- és felsőoktatásban is hasznos kiadvány. Mostanság egyre több iskolában tanulnak újra latinul, több tudományág alapvető nyelve. A hajdani neves kolozsvári professzor *Finály* Henrik *latin-magyar szótára* a mai napig alapmű. Több mint 61.000 szócikkével az eddigi legteljesebb és leghasználhatóbb latin szótár. A szótárt külön keresőprogrammal ellátva tettük fel a MEK állományába, így az összetett program biztosítja a hatékony használatot. Az említett kézikönyvek máris komoly népszerűségnek örvendenek az Interneten, elhelyezésük óta máris több százan, több ezren használták ezeket az elektronikus műveket. Ugyancsak a támogatás segítségével digitalizáltuk és helyeztük el állományunkba Fitz Józsefnek az Alapkönyvtári listában is meglévő nyomda-, könyv- és könyvtártörténettel foglalkozó kétkötetes alapművét, amelyek megtalálhatóak minden könyvtár tanszék ajánlott v. kötelező olvasmányainak listájában.

A támogatás keretében - a könyvek mellett - egy 19. századi nagy népszerűségnek örvendő hetilapot is digitalizáltattunk az Országos Széchényi Könyvtár Mikrofilmtárával. A *Vasárnapi Ujs ág* 11 évfolyamának közel 7.000 oldala kerül fel elektronikus formában az Elektronikus Periodika Adatbázis és Archívum állományába. A munka érdekessége, hogy ekkora tömegű újságot képként digitalizáltattunk, de a képeket felismertetve (OCR) jó minőségű, kereshető szövegekkel is elláttuk. Így egyfajta "szendvics" PDF-ekben állnak az olvasók, érdeklődők rendelkezésére.

Digitalizálási projektünk másik folyóiratokat érintő tétele sajtótörténeti unikum. Az 1705. áprilisában megjelent *Mercurius Veridicus*, a Rákóczi szabadságharc félhivatalos tájékoztatóját a folyóiratokkal foglalkozó kolléganőnk gyűjtötte össze és digitalizálta. A rendkívül ritka példányok közül néhányat csak külföldi könyvtárakban (pl. Berlin), nemzetközi segítséggel sikerült fellelni. A digitalizált példányok képe mellett az újságok latin és magyar szövegei,

továbbá szakértő, elemző tanulmányok is olvashatóak lesznek a honlapon. A munka még folyamatban van. A készülő honlap a téma legátfogóbb összefoglalása és bizonyára a tudományos kutatás számára is megkerülhetetlen forrás lesz.

Hangoskönyvek állományának bővítése

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségével (MVGYOSZ) együttműködve folytattuk a Szövetség Hangoskönyvtárának digitális szolgáltatását. Az egyre nagyobb népszerűségre szert tevő szolgáltatás keretében a magyar- és világirodalom klasszikus műveit olvasssák fel az MVGYOSZ szervezésében, rögzítik hangszalagra. Az együttműködésünk révén a Szövetség hangstúdiója elkezdte a hangoskönyvtár digitalizálását és a hangoskönyvek online szolgáltatható formába szerkesztését. Az ISZT támogatásnak köszönhetően hangoskönyv állományunk közel 1000 órányi hanganyaggal bővült. A hangoskönyv állományunk gyarapítása még folyamatban van.

"Száz szép kép" virtuális kiállítás anyagainak bővítése

A 2003-ban az IHM-ITP2-es pályázatának támogatásával indult projekt célja, hogy 100 fontos és szép magyar festményről - amelyeknek bemutatása a magyar közoktatás számára is jelentős és hasznos - szöveges elemzéseket, ismertetőt állítson össze, szerkesszen meg. Az összeállítás elsődleges célja, hogy szöveggyűjteményt kínáljon a művészettörténetet tanítók és tanulók számára, háttér-információkat nyújtson egy-egy mű jobb megértéséhez, és egyben felhívja a figyelmet a klasszikus magyar képzőművészet legismertebb vagy éppen méltatlanul elfeledett alkotásaira. A téma iránt mélyebben érdeklődők a képek mellett található válogatott bibliográfiákban további könyveket és cikkeket találnak tanulmányozásra. A szolgáltatott dokumentumok hiánypótlóak, a magyar festészetről, klasszikus festményeinkről hasonló szöveges ismertetéseket, összeállításokat nemigen lehet találni a hazai hálózaton. Az ISZT támogatással megdupláztuk a festmény-elemzések számát.

Webauditálás

A tartalomfejlesztési munka kapcsán fontosnak tartottuk azt is, hogy megbízható képet tudjunk adni szolgáltatásunk használtságáról, felhasználóinkról. Ezért a támogatást felhasználva kapcsolatba léptünk a Medián Közvélemény- és Piackutató Intézettel és megrendeltük a széles körben elfogadott *webaudit* szolgáltatásukat. A megfelelő fejlesztési munka, a mérési kódok beillesztése után az ISZT által támogatott tartalmak jelentős felkerülése után a Medián már méri a MEK forgalmát is. A statisztikák alapján a MEK a mért oldalak első harmadában található napi több mint 20.000 látogatóval. Januárban-februárban a Medián újabb és újabb látogatói rekordokat megdöntő forgalomnövekedést mért, ebben valószínűleg nagy szerepe van az ISZT-nek köszönhetően felkerült alapműveknek is.

* * *

A fentieket összefoglalva úgy gondoljuk, hogy az ISZT támogatással jelentős hasznos, sőt közhasznú tartalomfejlesztést sikerült elérni, ami mind a hazai - egyre növekvő számú - internethasználó, mind az internetet szolgáltatók számára egyértelmű előnyt jelentett. A támogatás segítségével olyan jellegű tartalmak kerültek a magyar hálózatra, amelyek "maguktól" sosem jelentek volna meg, és ezzel olyan rétegeket vonzanak az Internetre, akik nem szórakozásra és napi informálódásra szeretnék azt használni, hanem "tudásbázisként". Ezzel a fejlesztéssel új irányokban tudjuk bővíteni az Internet-szolgáltatók ügyfélkörét. A csak popkultúrát fogyasztók lassan 100%-ban behálózottak lesznek nálunk is, az értékes, fent említett információval újabb felhasználói rétegeket lehet Internet használatra szoktatni.

Budapest, 2006. február 17.

Moldován István
MEK Egyesület
ügyvezető elnök

Függelék:

Hungarológiai Alapkönyvtár bővítése

Borbándi Gyula: A magyar emigráció életrajza, 1945-1985
http://mek.oszk.hu/03400/03472

Borbándi Gyula: Nyugati magyar irodalmi lexikon és bibliográfia
Feldolgozás alatt

Brehm, Alfred Edmund: Az állatok világa
A legújabb német kiadás nyomán teljesen átdolgozott, az új felfedezésekkel és a magyar vonatkozásokkal kiegészített új magyar kiadás
http://mek.oszk.hu/03400/03408

Busa Margit: Magyar sajtóbibliográfia, 1705-1849
http://mek.oszk.hu/03500/03545

Finály Henrik: A latin nyelv szótára
http://mek.oszk.hu/03500/03502
elérhető a http://latin.oszk.hu vagy a http://finaly.oszk.hu címen is.

Fitz József: A magyar nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története 1. kötet
http://mek.oszk.hu/03200/03275

Fitz József: A magyar nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története 2. kötet
http://mek.oszk.hu/03200/03276

Ókori lexikon
http://mek.oszk.hu/03400/03410

Romániai magyar irodalmi lexikon. Szépirodalom, közírás, tudományos irodalom, művelődés. (Főszerk.: Balogh Edgár.)
http://mek.oszk.hu/03600/03628

Vasárnapi Újság (1861-1871)
http://epa.oszk.hu/00000/00030

Hangoskönyvek állományának bővítése

Arany János: A Toldi-trilógia
http://mek.oszk.hu/03300/03309

Balázs Ferenc: A rög alatt
http://mek.oszk.hu/03100/03179

Benedek Elek: Honszerző Árpád
http://mek.oszk.hu/03300/03321

Boccaccio, Giovanni: Dekameron
http://mek.oszk.hu/03300/03384

Brontë, Charlotte: Jane Eyre
http://mek.oszk.hu/03300/03314

Brontë, Emily: Üvöltő szelek
http://mek.oszk.hu/03300/03379

Dickens, Charles: A Pickwick Klub
http://mek.oszk.hu/03300/03323

Dürrenmatt, Friedrich: A fizikusok
http://mek.oszk.hu/03100/03180

Eötvös József: Magyarország 1514-ben
http://mek.oszk.hu/03300/03391

Homérosz : Iliász
http://mek.oszk.hu/03300/03319

Homérosz : Odüsszeia
http://mek.oszk.hu/03300/03320

Hugo, Victor: A nevető ember
http://mek.oszk.hu/03300/03387

Hugo, Victor: A párizsi Notre-Dame
http://mek.oszk.hu/03300/03378

Ibsen, Henrik: A vadkacsa ; Solness építőmester

http://mek.oszk.hu/03300/03386

Jókai Mór: A jövő század regénye
http://mek.oszk.hu/03300/03313

Mann, Thomas: A varázshegy
http://mek.oszk.hu/03300/03380

Mann, Thomas: József és testvérei
http://mek.oszk.hu/03300/03390

Mikszáth Kálmán: Uj Zrínyiász
http://mek.oszk.hu/03300/03308

Mikszáth Kálmán: A Noszty fiú esete Tóth Marival
http://mek.oszk.hu/03300/03306

Móra Ferenc: Aranykoporsó
http://mek.oszk.hu/03300/03305

Móricz Zsigmond: Barbárok
http://mek.oszk.hu/03300/03385

Móricz Zsigmond: Rokonok
http://mek.oszk.hu/03300/03307

Móricz Zsigmond: Árvácska
http://mek.oszk.hu/03100/03168

Puskin, Alekszandr Szergejevics:
http://mek.oszk.hu/03300/03304

Rejtő Jenő: A tizennégy karátos autó
http://mek.oszk.hu/03100/03172

Reményik László: Ezermester kutyák
http://mek.oszk.hu/03300/03322

Saint-Exupéry, Antoine de: A kis herceg
http://mek.oszk.hu/03100/03166

Stendhal : A pármai kolostor
http://mek.oszk.hu/03300/03376

Szolzsenyicin, Alexandr: Ivan Gyenyiszovics egy napja
http://mek.oszk.hu/03100/03170

Tamási Áron: Vadrózsa ága
http://mek.oszk.hu/03100/03171

Tóth Árpád: Tóth Árpád összes versei
http://mek.oszk.hu/03100/03182

Vergilius Maro, Publius: Aeneis
http://mek.oszk.hu/03300/03388

Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem
http://mek.oszk.hu/03100/03167

"Száz szép kép" bővítések

Bernáth Aurél: Riviéra
http://mek.oszk.hu/03300/03360

Bernáth Aurél: Tél
http://mek.oszk.hu/03300/03377

Csók István: Árvák
http://mek.oszk.hu/03200/03294

Csók István: Keresztapa reggelije
http://mek.oszk.hu/03200/03281

Csók István: Úrvacsora
http://mek.oszk.hu/03200/03290

Czóbel Béla: Műteremben
http://mek.oszk.hu/03300/03318

Czóbel Béla: Ülő férfi
http://mek.oszk.hu/03300/03302

Egry József: Visszhang

http://mek.oszk.hu/03400/03467

Fényes Adolf: Babfejtők
http://mek.oszk.hu/03400/03492

Fényes Adolf: Testvérek
http://mek.oszk.hu/03400/03493

Ferenczy Károly: Kődobálók
http://mek.oszk.hu/03100/03119

Ferenczy Károly: Madárdal
http://mek.oszk.hu/03200/03223

Ferenczy Károly: Márciusi est
http://mek.oszk.hu/03100/03125

Ferenczy Károly: Október
http://mek.oszk.hu/03100/03129

Hollósy Simon: Parasztudvar szekérrel
http://mek.oszk.hu/03200/03205

Iványi Grünwald Béla: Isten kardja
http://mek.oszk.hu/03100/03149

Kernstok Károly: Szilvaszedők
http://mek.oszk.hu/03200/03212

Koszta József: Kukoricatörők
http://mek.oszk.hu/03400/03430

Koszta József: Muskátlis kislány
http://mek.oszk.hu/03400/03424

Koszta József: Ruhaszárítás
http://mek.oszk.hu/03400/03434

Réti István: Honvédtemetés
http://mek.oszk.hu/03100/03199

Rudnay Gyula: Nagybábonyi utca
http://mek.oszk.hu/03400/03442

Szőnyi István: Este
http://mek.oszk.hu/03400/03411

Szőnyi István: Zebegényi temetés
http://mek.oszk.hu/03400/03409

Thorma János: Aradi vértanúk
http://mek.oszk.hu/03100/03185

Webauditálás

A MEK auditálása a Medián honlapján
http://webaudit.hu/engine.php?folderid=10136&content=12

;